| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Košice II |
| Spisová značka: | 36C/35/2012 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 7212202794 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 02. 12. 2016 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Rastislav Pella |
| ECLI: | ECLI:SK:OSKE2:2016:7212202794.7 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II, samosudcom JUDr. Rastislavom Pellom, v právnej veci žalobkýň: 1. E. Y., narodená: X.X.XXXX, bytom: Y. Č.. X/X, V., 2. A. Y., narodená: XX.X.XXXX, bytom: Y.Í. Č.. X/X, V., 3. E. F., narodená: XX.X.XXXX, bytom: Y. Č.. X/X, V., všetky žalobkyne zastúpené advokátom: JUDr. Marek Radačovský, sídlo: Žriedlová č. 3, Košice, proti žalovaným: 1. Y. Q.Á., narodený: XX.X.XXXX, bytom: T. Č.. XX, V., zastúpený advokátom: JUDr. Peter Čopko, sídlo: Hrnčiarska č. 5, Košice, 2. UNIQA poisťovňa, a.s., sídlo: Lazaretská č. 15, Bratislava, IČO: 00 653 501, zastúpený advokátskou kanceláriou: PRK Partners s.r.o., sídlo: Hurbanovo námestie č. 3, Bratislava, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom,

**r o z h o d o l :**

I. Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade 15.000,00 eur istiny.

II. Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni v 2. rade 15.000,00 eur istiny.

III. Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni v 3. rade 15.000,00 eur istiny.

IV. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

V. Žalobu v prevyšujúcej časti zamieta.

VI. Žalovaní sú povinní zaplatiť súdne poplatky za podanie žaloby v celkovej výške 1.548,00 eur, ktoré sú povinní zaplatiť na účet Okresného súdu Košice II.

VII. Povinnosti uložené týmto rozsudkom sú žalovaní v 1. a 2. rade povinní splniť v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že splnením povinnosti podľa tohto rozsudku jedným zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných.

**o d ô v o d n e n i e :**

1. Žalobkyne sa žalobou podanou na súde dňa 1.2.2012 domáhali vydania rozsudku, ktorým budú žalovaní zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť každej jednej žalobkyni sumu vo výške 33.194,- eur a tiež nahradiť žalobkyniam trovy súdneho konania.

2. Svoju žalobu odôvodnili právom na ochranu svojich osobností, pretože protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade bolo zasiahnuté do ich súkromia. Podľa tvrdenia žalobkýň následky protiprávneho konania žalovaného v 1. rade nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, keďže žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená nemajetková ujma na osobnostiach žalobkýň, čo vyplýva z okolností prípadu a vysokej intenzity nepriaznivého následku konania žalovaného v 1. rade, ktorý je zásadne nereparovateľný.

3. Žalobkyne svoje nároky konkrétne odôvodnili skutočnosťou, že pri dopravnej nehode, ktorú zapríčinil žalovaný v 1. rade došlo k usmrteniu nebohého E. Y. (manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobkýň v 2. a 3. rade), čím došlo k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobkýň, t.j. práva na súkromie a rodinný život. Žalobkyne tiež poukázali na skutočnosť, že žalovaný v 1. rade bol za svoje protiprávne konanie právoplatne uznaný vinným v trestnom konaní na Okresnom súde Košice II vedenom pod sp. značkou 4T/10/2011, kde bol za tento skutok uznaný vinným, pretože z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona.

4. Svoj nárok voči žalovanému v 2. rade žalobkyne odôvodnili tak, že táto jeho povinnosť je daná § 823 Občianskeho zákonníka v spojení s § 15, § 4 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pretože žalovaný v 2. rade je poisťovateľ, ktorý má povinnosť vzniknutú škodu (ujmu) nahradiť.

5. Žalobkyne ohľadom zodpovednosti žalovaného v 2. rade, ktorá je daná § 4 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z.z. ako aj skutočnosťou, že rozsah zodpovednosti je tam taxatívne vymedzený, pričom nemajetková ujma tam nie je uvedená, deklarovali svoje stanovisko, že nárok na nahradenie nemajetkovej ujmy v danom prípade je potrebné zahrnúť pod pojem „škoda na zdraví“, ktorý príslušné zákonné ustanovenie obsahuje. Žalobkyne poukázali na skutočnosť, že sme súčasťou Európskej únie a preto by sa na daný vzťah mali aplikovať príslušné pramene práva Európskej únie, konkrétne poukázali na Smernicu Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES platnú v čase vzniku dopravnej nehody, podľa ktorej je poisťovateľ povinný uhradiť titulom uzatvorenej poistnej zmluvy v rámci povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom, akúkoľvek škodu spôsobnú motorovými vozidlami. V tejto súvislosti uviedli žalobkyne, že na výklad práva medzi žalobkyňami a žalovaným v 2. rade (poisťovateľom) je potrebné vykladať právo eurokonformným spôsobom v súlade so smernicami a ich nepriamym účinkom.

6. S ohľadom na prípadnú spornosť výkladu zodpovednosti žalovaného v 2. rade navrhli žalobkyne, aby konajúci súd položil Európskemu súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, ktoré by odpovedali na zásadný problém a síce na skutočnosť, či v danom prípade je žalovaný ako poistiteľ povinný uhradiť aj nároky žalobkýň uplatnené v tomto konaní (náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv žalobkýň, ktorá vznikla v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla).

7. Žalovaný v 1. rade sa k veci vyjadril tak, že skutočne došlo k dopravnej nehode a k usmrteniu nebohého E. Y. a tiež potvrdil, že v tejto súvislosti došlo k jeho právoplatnému odsúdeniu v trestnom konaní. Zároveň uviedol, že u žalovaného v 2. rade bol poistený pre prípad svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a v tejto súvislosti poukázal, že podľa platného právneho poriadku nemôže bez súhlasu poisťovateľa uspokojiť nároky žalobkýň, prípadne ich uznať alebo uzavrieť zmier. V tejto súvislosti žalovaný v 1. rade poukázal na skutočnosť, že žalovaný v 2. rade mu takýto súhlas nedal a preto nemôže uznať nároky žalobkýň.

8. Neskôr žalovaný v 1. rade po oboznámení sa s obsahom Rozsudku Európskeho Súdneho dvora z 24. októbra 2013 („Povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel - Smernica 72/166/EHS - Článok 3 ods. 1 - Smernica 90/232/EHS - Článok 1 - Dopravná nehoda - Smrť cestujúceho - Právo partnera a maloletého dieťaťa na náhradu ujmy - Nemajetková ujma - Náhrada ujmy - Krytie povinným poistením“) vo veci C-22/12, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove (Slovensko) z 8. novembra 2011 a doručený Súdnemu dvoru 17. januára 2012 doplnil svoje stanovisko k veci tak, že aj žalovaný v 2. rade je vo veci pasívne legitimovaný.
9. Žalovaný v 2. rade navrhol žalobu voči sebe zamietnuť v plnom rozsahu. Svoje stanovisko odôvodnil tak, že uplatnené nároky žalobkýň nezodpovedajú zákonným podmienkam odškodňovania poškodených strán podľa Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poukázal na ustanovenie § 2 písm. g) Zákona č. 381/2001 Z.z. (výklad pojmov), podľa ktorého poškodeným je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona a tiež na ustanovenie § 4 ods. 2 tohto zákona, podľa ktorého poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu: a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie a d) ušlého zisku. Žalovaný v 2. rade na základe vyššie uvedených zákonných ustanovení prezentoval svoj názor, že uplatnené nároky (nemajetková ujma žalobkýň) nie je oprávnený plniť, pretože mu táto povinnosť zo zákona nevyplýva.

10. Žalovaný v 2. rade na podporu svojho stanoviska ohľadom absencie jeho hmotnoprávnej legitimácie poukázal na Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. značka
3Cdo 301/2012, z obsahu ktorého vyplýva, že žalovaný v 2. rade nie je vo veci hmotnoprávne legitimovaný. Obdobne s ohľadom na výšku uplatneného nároku žalobkýň žalovaný v 2. rade poukázal na obsah Rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. značka 25Cdo 5223/2009, ktorým bol pozostalým priznaný nárok vo výške 240.000,- Kč a tiež poukázal na obsah Zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, podľa ktorého takýto nárok nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy, čo ku dňu vydania rozsudku predstavuje sumu vo výške 20.250,- eur.

11. Konajúci prvostupňový súd vo veci prvýkrát rozhodol svojim Rozsudkom zo dňa 2.5.2014 tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovel (aj vo vzťahu voči žalovanému v 2. rade), to s poukazom na eurokonformný právny výklad danej problematiky.

12. Odvolací Krajský súd v Košiciach na základe odvolania žalovaných neskôr svojim Uznesením sp. značka 3Co 803/2014 zo dňa 17.12.2015 citovaný rozsudok súdu prvého stupňa zrušil. Odvolací súd uložil prvostupňovému súdu povinnosť náležite odôvodniť výšku priznanej nemajetkovej ujmy, pričom poukázal na existujúcu judikatúru (Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. značka 1Cdo/77/2009, 4Cdo/139/2011 a 3Cdo/228/2012). Zároveň uložil konajúcemu súdu povinnosť vysporiadať sa náležitým spôsobom s otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy uplatnená podľa ustanovení o ochrane osobnosti môže byť považovaná za vnútroštátne právo, ktoré je uplatniteľné pri náhrade na základe zodpovednosti poisteného za škodu tak, ako to má na mysli citované rozhodnutie Súdneho dvora EÚ (C - 22/12). Odvolací súd taktiež zaviazal prvostupňový súd vysporiadať sa s otázkou, akým spôsobom zodpovedajú obaja žalovaní za uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy.

13. Žalobkyne neskôr s ohľadom na závery odvolacieho konania svojim podaním zo dňa 6.6.2016 navrhli zmeniť obsah navrhovaného petitu a to v časti akou majú byť žalovaní zaviazaní na plnenie v prospech žalobkýň. Konkrétne navrhli zmenu tak, že nebudú zaviazaní spoločne a nerozdielne ale tak, že „splnením povinnosti podľa toho rozsudku jedným zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných.“ Konajúci súd na pojednávaní dňa 7.6.2016 svojim Uznesením o predmetnom návrhu na zmenu petitu rozhodol tak, že navrhovanú zmenu žaloby pripustil.

14. Žalobkyne (ako aj žalovaný v 1. rade) s ohľadom na neskoršiu argumentáciu žalovaného v 2. rade a predložený judikát Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 301/2012 (ohľadom neexistencie jeho vecnej legitimácie) poukázal na obsah rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 646/2015, z ktorého je zrejmá existencia vecnej legitimácie žalovaného v 2. rade.

15. Dňa 15.10.2010 v čase o 15.20 hod. došlo v Košiciach na ulici Tr. KVP k dopravnej nehode, ktorú spôsobil žalovaný v 1. rade nesprávnym vedením osobného motorového vozidla Ford Focus s EČ: KE XXXCS, pričom pri nehode došlo k usmrteniu Andreja Medveckého, narodeného dňa 16.3.1951. Táto skutočnosť nebola sporná a preukazujú ju žalobný návrh, Úmrtný list č. 000350 a tiež Rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 4T 10/2011 zo dňa 3.6.2011.

16. Obeť vyššie uvedenej dopravenej nehody nebohý E. Y. bol manželom žalobkyne v 1. rade a otcom žalobkýň v 2. a 3. rade. Tieto skutočnosti neboli sporné a boli preukázané žalobným návrhom, Sobášnym listom zo dňa 16.5.1984, a rodnými listami žalobkýň v 2. a 3. rade.

17. Žalovaný v 2. rade na základe Poistnej zmluvy č. 9259345567 zo dňa 16.11.2009 bol povinným zmluvným poisťovateľom zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou osobného motorového vozidla Ford Focus s EČ: V. XXXCS.

Táto skutočnosť nebola sporná a bola preukázaná vyjadreniami účastníkov, žalobným návrhom a tiež citovanou poistnou zmluvou.

18. Na pojednávaní dňa 20.4.2012 vypovedala žalobkyňa v 1. rade, ktorá k veci uviedla nižšie uvedené skutočnosti. So svojim nebohým manželom som sa zoznámila na dovolenke v Bulharsku, kde sme si nejako padli do oka a neskôr sme sa vzali. Naše manželstvo bolo harmonické, nemali sme nejaké zásadné problémy a na svojho muža nemôžem povedať jediné krivé slovo. Starali sme sa spoločne o naše deti, bol vzorným manželom a staral sa o mňa, tak ako by sa vzorný manžel starať mal. Žili sme v spoločnej domácnosti aj s našimi dcérami, t.j. žalobkyňami v 2. a 3. rade. Manžel bol na invalidnom dôchodku, približne v čase, keď naň nastúpil som ja prišla o prácu, čo sme riešili tak, že som si neskôr našla prácu v zahraničí, kde som chodila pracovať na dvojtýždňové turnusy. V tom čase mal celú domácnosť na starosti nebohý manžel, v čase mojej neprítomnosti sme boli v pravidelnom kontakte telefonicky prostredníctvom internetu s tým, že sme si telefonovali každý deň. Naše dve dcéry žili s nami spoločne, jedna ešte študovala a druhá už mala skončené štúdiom promóciou, obidve dcéry študovali technický smer, pričom môj nebohý manžel bol technicky zameraný, preto si v tomto smere s dcérami mal čo povedať a mal s dcérami veľmi blízky citový vzťah. S manželom sme celý náš spoločný život snívali o domčeku a preto sme si kúpili záhradku, kde manžel postavil malý domček. Manžel bol veľmi šikovný a všetko nám postavil svojpomocne, na záhradke sme pracovali spoločne a mali sme najkrajšie paradajky. Na dovolenku sme nechodili, pretože sme mali tú našu záhradku, kde sme trávili veľmi veľa času, v podstate aj deň pred tou nehodou sme prespali na záhradke. My sme si spolu plánovali, čo budeme ďalej robiť a pripravovali sme oslavu manželovej 60-ky a oslavu budúcej promócie druhej dcéry. Mali sme veľa spoločných priateľov, ktorí k nám chodievali na záhradku. Manžel bol veľmi dobrý človek, mal veselú povahu, vedel pobaviť a deti ho mali veľmi radi. Rád varil a robil domáce práce, jeho typické slová boli, že v prvom rade treba veľa, veľa lásky.

19. Na pojednávaní dňa 20.4.2012 vypovedala tiež žalobkyňa v 3. rade, ktorá k veci uviedla nižšie uvedené skutočnosti. Potvrdzujem všetko čo uviedla moja matka o našom otcovi. S otcom som mala veľmi dobrý vzťah, dobre sme si rozumeli, od mala sa o nás staral, čítal nám rozprávky, bol veľmi obľúbený v rámci rodiny a aj moji priatelia, ktorí ho poznali ho mali veľmi radi. Bol vtipný a príjemný človek, často sme chodili na našu chatu a chodili tam aj moji priatelia a to práve aj s ohľadom na osobnosť môjho otca. Otec bol veľmi sčítaný a mal prehľad o všetkom, ja osobne som vyštudovala technický odbor a pracujem v strojárstve a s otcom som sa vedela porozprávať aj o mojich problémoch v práci, pretože sa s ním veľmi dobre komunikovalo. V čase smrti otca som pracovala v Y., kde som bola cez týždeň, ale na víkendy som stále chodila domov, s otcom som preto bola stále v kontakte. S otcom sa dalo komunikovať o všetkom, bol veľmi ochotný a ohľadom strojárenstva sa mi s ním komunikovalo lepšie ako s mamou, pretože otec bol technický tip. Otec sa o nás staral, keď som študovala tak mi volal aj do školy, pýtal sa kedy prídem na obed a čo mi má uvariť.

20. Na pojednávaní dňa 27.6.2012 vypovedala žalobkyňa v 2. rade, ktorá k veci uviedla nižšie uvedené skutočnosti. Otec bol doma na invalidnom dôchodku a v podstate on zabezpečoval celý chod domácnosti, pretože mama chodievala do Rakúska na dvojtýždňovky. Otec sa teda staral o všetko, varil nám, volával mi do školy, čo má uvariť na obed, bol veľmi šikovný a vyznal sa vo všetkom. Každý deň čítal dennú tlač a mal dokonalý prehľad o politike a všeobecnom dianí. Aj keď nemal vysokú školu, bol veľmi inteligentný a mohla som sa s ním o všetkom porozprávať a poradiť. Ja som študovala fyziku a aj o tom sa vedel porozprávať a poradiť mi. V domácnosti vykonával všetky potrebné práce a vedel všetko opraviť, a všetko v podstate riešil on, ja som sa aj včera napríklad musela na niečo pýtať suseda, pred tým som to nemusela riešiť. Otec sa staral aj o finančný chod domácnosti, mal pod kontrolou účty a vedel, kedy, čo treba vyplatiť. Mali sme záhradku, o ktorú sa otec staral a kde sme mali paradajky, ktoré nám všetci susedia závideli. Otec bol na moje štúdium na vysokej škole veľmi pyšný, a keď našiel v tlači nejaký článok o fyzike, vždy mi o tom povedal a debatovali sme. Teraz som v podstate doma sama (sestra sa odsťahovala a mama chodí na dvojtýždňovky) a otec mi veľmi chýba.

21. Na pojednávaní dňa 20.4.2012 vypovedal žalovaný v 1. rade, ktorá k veci uviedol nasledovné: Ja môžem povedať len toľko, že skutočne mi to je všetko veľmi ľúto.

22. Na pojednávaní dňa 27.6.2012 vypovedal žalovaný v 2. rade, ktorý k veci uviedol nižšie uvedené skutočnosti. Skutočne došlo k predmetnej udalosti a potvrdzujeme tiež, že žalovaný v 2. rade bol poisťovateľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v danej veci. Podľa

nášho názoru z našej strany došlo k plneniu v rozsahu, ktorý sme uznali za opodstatnený. Podľa nášho názoru nárok, ktorý si uplatňujú žalobkyne v tomto konaní je voči nám neopodstatnený, pretože nejde o nároky, ktoré by mali byť z poistenia uhrádzané. V danej veci ide výhradne o osobnostné nároky žalobkýň, ktoré sú osobnou povinnosťou žalovaného v 1. rade a táto povinnosť neprechádza na žalovaného v 2. rade. Žalovaný v 2. rade žiadnym spôsobom nezasiahol do osobnostných práv žalobkýň.

23. Dňa 27.6.2012 bola vo veci vypočutá svedkyňa Q. U.. Svedkyňa uviedla nižšie uvedené skutočnosti. Som sestrou žalobkyne v 1. rade a teda strynou žalobkýň v 2. a 3. rade. Nebohého manžela svojej sestry som poznala od prvej chvíle, pretože som bola na tej dovolenke, kde sa s mojou sestrou zoznámili. Moja sestra a aj jej nebohý manžel mi celý čas pomáhali, pretože ja som už 32 rokov vdova. Smrťou manžela mojej sestry došlo k veľkej strate nie len u nej a jej detí, ale aj u mňa. Nebohý švagor bol veľmi šikovný človek a každému rád pomohol, keď som mala nejaký problém, tak mi vždy prišiel pomôcť. Často navaril, pozavára, staral sa o domácnosť, neviem či ešte nejaký iný chlap takýmto spôsobom v domácnosti pomáhal. Všetky práce doma aj na záhradke, ktoré pred tým robil on musia robiť teraz žalobkyne. Manželstvo žalobkyne v 1. rade a nebohého švagra bolo ukážkové a neviem si ani spomenúť, či sa niekedy pohádali, nebohý švagor bol veľmi sčítaný, odoberal dennú tlač PRAVDA a ovládal politiku a iné, bol veľmi milý a kľudný. Po nehode sa všetko zmenilo, tak napríklad teraz sa mi pokazilo WC a ja som si musela zabezpečiť niekoho a zaplatiť mu, pred tým to všetko robil nebohý švagor a takto to je aj u žalobkýň.

24. Na listinných dôkazoch č.l. 8 až 10 súdneho spisu sa nachádza celkovo 6 fotografií, ktoré zachytávajú nebohého E. Y.É. spolu so žalobkyňami ako aj s inými členmi jeho rodiny. Ide o rôzne fotografie vyhotovené pri príležitosti osláv, ale aj dve fotografie zrejme zo záhradky. Z obsahu týchto fotografií je zrejmá rodinná pohoda a blízke vzťahy medzi nebohým a žalobkyňami.

25. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka: „Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.“

26. Podľa § 13 Občianskeho zákonníka: „(1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.“

27. Podľa § 2 písm. g) Zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (Vymedzenie pojmov): „Na účely tohto zákona sa rozumie poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.“

28. Podľa § 4 ods. 2 Zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (Rozsah poistenia zodpovednosti): „Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.“

29. Podľa § 15 ods. 1 Zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (Priamy nárok poškodeného): „Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.“

30. V rámci tohto súdneho konania nebola v zásade sporná skutočnosť, či konaním žalovaného v 1. rade došlo k porušeniu osobnostných práv žalobkýň. S ohľadom na obranu žalovaného v 2. rade však bolo

potrebné zaoberať sa otázkou, či žalovaný v 2. rade ako poisťovateľ zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou príslušného motorového vozidla má povinnosť predmetné nároky žalobkýň (nemajetkové ujmy) uhradiť.

31. Žalobkyne za účelom vyriešenia otázky či je ich nárok priamo uplatniteľný aj voči žalovanému v 2. rade ako poisťovateľovi zo zákonného povinného zmluvného poistenia navrhli položiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku, ktorá by na túto spornú otázku zodpovedala.

32. Konajúci súd z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že pred Súdnym dvorom Európskej únie už podľa Článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie pod sp. značkou C-22/12 prebieha prejudiciálne konanie, v ktorom sa predmetná otázka rieši a to na základe podnetu Krajského súdu v Prešove.
33. Súdny dvor Európskej únie dňa 24.10.2013 v príslušnom konaní o položených prejudiciálnych otázkach pod sp. značkou C-22/12 vydal Rozsudok, ktorý má zásadný význam aj pre rozhodnutie v tejto veci. V ďalšej časti odôvodnenia sú uvedené podstatné závery tohto rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (z dôvodu zrozumiteľnosti sú tieto závery predmetného rozsudku uvedené v odlišnom písme ako je ostatná časť textu rozsudku).
47 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 68 až 73 návrhov a ako rozhodol Súdny dvor EZVO vo svojom rozsudku z 20. júna 2008, Celina Nguyen/The Norwegian State (E-8/07, EFTA Court Report, s. 224, body 26 a 27), vzhľadom na odlišnosti medzi rôznymi jazykovými verziami článku 1 ods. 1 druhej smernice a článku 1 prvého odseku tretej smernice, ako aj na cieľ, ktorý tri uvedené smernice chránia, treba uviesť, že pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu.
48 Podľa ustálenej judikatúry sa totiž ustanovenia práva Únie majú vykladať a uplatňovať jednotne na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch Únie. V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými verziami textu práva Únie sa má predmetné ustanovenie vykladať podľa všeobecnej štruktúry a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou (pozri najmä rozsudok z 8. decembra 2005, Jyske Finans, C-280/04, Zb. s. I-10683, bod 31 a citovanú judikatúru).
49 Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice v podstate používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj pojem „osobná ujma“, treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a smernice. V tejto súvislosti treba uviesť, že tieto pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“, a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, ktorý je uvedený v bode 47 tohto rozsudku.
50 V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore.
51 Pokiaľ ide o osoby, ktoré sa môžu domáhať náhrady tejto nemajetkovej ujmy, na jednej strane treba uviesť, že z článku 1 bodu 2 v spojení s článkom 3 ods. 1 prvou vetou prvej smernice vyplýva, že ochrana, ktorá musí byť zaručená podľa tejto smernice, platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami.
52 Na druhej strane treba spresniť, ako uviedol generálny advokát v bode 78 návrhov, a na rozdiel od tvrdenia nemeckej vlády, že tretia smernica nezúžila okruh chránených osôb, ale naopak, stanovila povinné krytie škôd, ktoré vznikli niektorým osobám považovaným za zvlášť zraniteľné.
53 Okrem toho, keďže pojem škoda uvedený v článku 1 bode 2 prvej smernice nie je nijako presnejšie vymedzený, v rozpore s tvrdením estónskej vlády nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu, mali by sa vylúčiť z tohto pojmu.
54 Na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca Únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti.
55 Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice.
56 V prejednávanej veci by to tak malo byť, pretože podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, majú osoby nachádzajúce sa v postavení pani Haasovej a jej dcéry v súlade s § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca.

34. Na základe vyššie uvedených dôvodov Súdny dvor (druhá komora) svojim Rozsudkom zo dňa 23.10.2013 rozhodol takto: „ Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou
motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“
35. Vzhľadom na skutočnosť, že Slovenská republika je súčasťou Európskej únie, je pre nás záväzný Článok 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej ZFEÚ), ktorého ods. 3 znie nasledovne: „Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.“ Z obsahu tohto článku ZFEÚ vyplýva priama záväznosť smernice, preto sa jednotlivci za určitých okolností môžu priamo odvolávať na práva a povinnosti uvedené v smernici (tzv. priamy účinok smerníc). V tejto súvislosti tiež konajúci súd poukazuje na obsah odseku 2 Článku 7 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.
36. Najvyšší súd SR svojim Rozsudkom sp. značka 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016 zamietol dovolanie navrhovateľov, ktorým sa snažili zvrátiť rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci zamietnutia nároku navrhovateľov v obdobnej veci (náhrada nemajetkovej ujmy z dôvodu usmrtenia blízkej osoby pri dopravnej nehode) voči poisťovateľovi zákonnej zodpovednosti za škodu spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V rámci odôvodnenia tohto rozsudku dovolací súd vyslovil nasledovné závery: „Bezprostredne s otázkou pasívnej legitimácie odporkyne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody podľa § 11 Občianskeho zákonníka zo zmluvného zákonného poistenia súvisí posúdenie rozsahu poistného krytia podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z.. So zreteľom na vyššie uvedené, odvolací súd správne ustálil, že do pojmu o náhradu škody nemožno subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody. Povinnosť žalovanej 2 na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.“
37. Ústavný súd Slovenskej republiky svojim Uznesením sp. zn. III.ÚS 646/2015 zo dňa 16.12.2015 rozhodol o sťažnosti sťažovateľa vo veci porušenia práva vlastniť majetok a porušenia práva na súdnu ochranu. Sťažovateľom bola poisťovňa vykonávajúca povinné zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorá namietala porušenie svojich práv tým, že konajúce súdy ju zaviazali na zaplatenie nemajetkovej ujmy z dôvodu usmrtenia blízkej osoby pri dopravnej nehode, pričom k plneniu bola zaviazaná v súvislosti s jej zmluvným poistením zodpovednosti za škodu podľa Zákona č. 381/2001 Z.z.. V rámci odôvodnenia tohto rozhodnutia a s konštatovaním, že sa Ústavný súd sa dôkladne oboznámil s obsahom vyššie citovaného Rozsudku Súdneho dvora EÚ (sp. zn. C - 22/12 zo dňa 24.10.2013) boli uvedené aj tieto
závery Ústavného súdu SR: „V súvislosti s uvedeným rozsudkom Súdneho dvora ústavný súd konštatuje, že hoci Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13, pozn.) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon č. 381/2001 Z.z., podľa ktorého má aj sťažovateľka ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.
38. S ohľadom na vyššie uvedené zákonné normy ako aj na závery citovaných rozhodnutí (Európskeho súdneho dvora a Ústavného súdu Slovenskej republiky) prvostupňový súd opätovne dospel k záveru, že nárok žalobkýň je priamo uplatniteľný aj voči žalovanému v 2. rade. Toto je dostatočne zrejmé zo skutočnosti, že ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka priamo upravujú zodpovednosť

poisteného (žalovaného v 1. rade) za nahradenie nemajetkovej ujmy žalobkýň. V tejto súvislosti súd poukazuje na obsah vyššie citovaných článkov 55 a 56 Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 23.10.2013.
39. Žalovaný v 2. rade na svoju obranu poukázal na obsah Rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. značka 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016, podľa ktorého nie je vo veci pasívne legitimovaný. S ohľadom na závery uvedené v odseku 38 tohto odôvodnenia a tiež na zhodné stanovisko Ústavného súdu SR sa konajúci prvostupňový súd priklonil k inému právnemu záveru ako je to v citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR. Rozhodnutie konajúceho súdu je plne v súlade s Ústavou SR (články 3 ods. 1 a 7 ods. 2 Ústavy SR) a tiež z Judikatúrou Európskeho súdneho dvora (Rozsudok sp. zn. C - 22/12 zo dňa 24.10.2013).
40. Žalobkyne si svoj nárok uplatnili voči obidvom žalovaným a to voči žalovanému v 1. rade titulom nárokov podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka a voči žalovanému v 2. rade podľa § 15 ods. 1 Zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ako svoj existujúci priamy nárok voči poisťovateľovi. S ohľadom na skutočnosť, že nároky žalobkýň sú s ohľadom na citované zákonné ustanovenia uplatniteľné voči obom žalovaným, pričom ide o rovnaké nároky (náhrada nemajetkovej ujmy - škody), súd vo výroku VII tohto rozsudku určil, že splnením povinnosti podľa tohto rozsudku jedným zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných.
41. Najvyšší súd SR svojim Rozsudkom sp. značka 1Cdo 77/2009 zo dňa 27.10.2010 zamietol dovolanie žalovaného, ktoré žalovaný podal proti Rozsudku odvolacieho súdu a ktorým bol zaviazaný na zaplatenie sumy 6.638,78 eur pre
každého z 3 žalobcov. Predmetom sporného konania bola náhrada nemajetkovej ujmy (pre každého žalobcu uplatnená v sume 33.193,92 eur) spôsobenej žalobcom tak, že pri prevádzke svojho motorového vozidla spôsobil usmrtenie ich blízkej osoby. Z obsahu tohto rozhodnutia je zrejmé, že uplatnený nárok žalobcov bol čiastočne zamietnutý aj z dôvodu, že usmrtená osoba čiastočne zavinila svoje usmrtenie.
42. Najvyšší súd SR svojim Rozsudkom sp. značka 3Cdo 228/2012 zo dňa 26.9.2013 zamietol dovolanie žalovanej, ktorý žalovaná podala proti Rozsudku odvolacieho súdu a ktorým bola zaviazaná na zaplatenie sumy 23.000,- eur v prospech žalobcu. Predmetom sporného konania bola náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej žalovanou tak, že pri prevádzke svojho motorového vozidla spôsobila usmrtenie blízkych osôb žalobcu (syn a manželka žalobcu).
43. Najvyšší súd SR svojim Rozsudkom sp. značka 4Cdo 139/2011 zo dňa 30.10.2012 zamietol dovolanie žalovaného, ktorý žalovaný podal proti Rozsudku odvolacieho súdu a ktorým bol zaviazaný na zaplatenie sumy po 15.000,- eur pre žalobcu 1 a 2. Predmetom sporného konania bola náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcom tak, že pri prevádzke svojho motorového vozidla spôsobil usmrtenie ich blízkej osoby - dcéry.
44. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalovaný v 1. rade spôsobením dopravnej nehody pri prevádzke motorového vozidla hrubým a nenapraviteľným spôsobom zásadne zasiahol do súkromného života všetkých žalobkýň, čím porušil ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého každý má právo na ochranu svojho súkromia.
45. Žalobkyne a nebohý E. Y. boli členmi jednej rodiny, ich spoločný život bol príkladný a bezproblémový. Nebohý bol stabilným členom domácnosti, ktorý v zásade v podstatnej miere zabezpečoval bežný chod rodiny (varil, robil všetky bežné domáce práce), pretože jeho manželka (žalobkyňa v 1. rade) bola nútená dochádzať za prácou na dvojtýždňové turnusy. Nebohý bol ako manžel a aj otec (žalobkýň v 2. a 3. rade) vzorný, pričom bol pre svoju dobrú a veselú povahu obľúbený aj v širšom okolí jeho známych a priateľov. Ako možno usudzovať z výpovedí žalobkýň, ale aj výpovede svedkyne Q. U. boli vzťahy nebohého E. a žalobkýň intenzívne a plné lásky a porozumenia.
46. Predčasná a tragická smrť E. Y. bola teda jednoznačne tak zásadným zásahom do práv žalobkýň na ochranu ich súkromia, že v danom prípade je namieste nárok žalobkýň na nahradenie nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na nezvratnosť následkov nehody (smrť platného a všetkými obľúbeného člena rodiny) ako aj na pochopiteľne traumatické zážitky žalobkýň bezprostredne po nehode a zistení úmrtia E. Y. a tiež aj s ohľadom na vyššie citované judikáty Najvyššieho súdu SR (ods. 41 až 43 odôvodnenia rozsudku) súd považuje za primeranú výšku nemajetkovej ujmy sumy vo výške 15.000,- eur pre každú žalobkyňu.
47. K sume 15.000,- eur pre každú žalobkyňu súd dospel tiež na základe pokynov odvolacieho súdu. Vo veci uvedenej v odseku 41 bol žalobcom priznaný nárok na 6.638,78 eur z pôvodne požadovaného v sume 33.193,92 eur - tieto nároky boli znížené s ohľadom na spoluzavinenie usmrtenej blízkej osoby žalobcov, vo veci uvedenej v ods. 42 bol žalobcovi priznaný nárok na zaplatenie 23.000,- eur, avšak to bolo za usmrtenie 2 osôb (syn a manželka žalobcu) a vo veci uvedenej v ods. 43 bola priznaná

nemajetková ujma pre každého zo žalobcov v súvislosti s usmrtením ich dcéry. Vychádzajúc z výšky takto priznaných nárokov v obdobných veciach, považuje súd za primeraný nárok na nahradenie nemajetkovej ujmy žalobkýň vo výške po 15.000,- eur ako je to uvedené vo výroku I tohto rozsudku.
48. S ohľadom na skutočnosť, že žalobkyne si uplatnili svoje nároky vo výške presahujúcej ich oprávnenosť, súd žalobu čiastočne ako nedôvodnú zamietol.
49. Podľa § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch: „Ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však odporca nemá v konaní o rozvode manželstva, o neplatnosti manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi."

50. Podľa § 4 ods. 2 písm. i) Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch: „Od poplatku je oslobodený navrhovateľ v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom."

51. Žalobkyne boli ako navrhovateľky v konaní o náhrade nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla pri trestnom čine, podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) Zákona č. 71/1992 Zb. oslobodené od povinnosti zaplatiť súdne poplatky za podanie žaloby. S poukazom na znenie § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. súd zaviazal na zaplatenie súdnych poplatkov za podanie žaloby žalovaných a to v celkovej výške 1.548,00 eur, t.j. 3 x po 516,00 eur (t.j. 66,00 eur + 3% z priznanej nemajetkovej ujmy podľa Položky 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov).

52. Podľa § 255 Civilného sporového poriadku: „Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci."

53. O trovách konania bolo z dôvodu, že pomer úspechu účastníkov bol v zásade rovnaký rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a to tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich nahradenie.

54. V zmysle vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Ďalšie dokazovanie nebolo vykonané z dôvodu, že ho žiadny z účastníkov konania nenavrhol a taktiež aj z dôvodu, že súd považoval zistený skutkový stav veci za dostatočný na vydanie tohto rozsudku.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Košice II. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody sú uvedené v § 365 Civilného sporového poriadku) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).Odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Pokiaľ žalovaný nesplní svoje povinnosti uložené týmto rozsudkom, môže sa žalobca ako oprávnený domáhať uhradenia svojej pohľadávky prostredníctvom exekučného konania podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch.